

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO –
PROFILAKTYCZNY
W ZESPOLE SZKÓŁ
IM. R. TRAUGUTTA W LIPNIE
NA ROK SZKOLNY 2019 / 2020**

SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO -PROFILAKTYCZNY
W ZESPOLE SZKÓŁ
IM. R. TRAUGUTTA W LIPNIE

Wstęp

Rodzice są pierwszymi wychowawcami swoich dzieci, nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczniowie akceptują siebie i są otwarci na potrzeby drugiego człowieka.

Wychowanie – Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży. (art. 1 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe).

Profilaktyka – zapobieganie pojawianiu i występowaniu niepożądanych zjawisk i procesów określanych jako patologie życia społecznego oraz promowanie zjawisk alternatywnych w stosunku do tych, które próbuje się wyeliminować. System działań wzmacniających lub podtrzymujących pozytywne postawy uczniów w toku wychowania.

Program wychowawczo-profilaktyczny obejmuje ogół działań osób (wychowawców), które mają na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się młodzieży i osiągnięcie względnie trwałych zmian w osobowości wychowanków. Program zakłada podmiotowe traktowanie ucznia, poszanowanie jego godności osobistej, wspomaganie i umożliwianie wszechstronnego rozwoju uczniów. Stanowi on wytyczne do pracy wychowawczej dla dyrektora szkoły, wychowawców klas i nauczycieli, psychologa szkolnego, samorządu uczniowskiego, pracowników niepedagogicznych oraz organizacji i instytucji wspierających szkołę w jej działaniach. Realizacja zadań programowych wpłynie na wielokierunkowość i spójność działań wychowawczo-profilaktycznych skierowanych do uczniów.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny powstał w wyniku połączenia Szkolnego Programu Wychowawczego i Szkolnego Programu Profilaktyki i będzie obowiązywał od

września 2018r. po uprzednim zaopiniowaniu przez Radę Rodziców, Samorząd Uczniowski i Radę Pedagogiczną.

Podstawy prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, art. 72.
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
3. Konwencja o Prawach Dziecka, art. 3, art. 19, art. 33.
4. Ustawa o systemie oświaty (Rozporządzenie MEN z 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół).
5. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z 24.04.1997r.
6. Rozporządzenie MENiS z dn. 31.01.2002r. dotyczące ramowych statutów publicznych przedszkoli oraz szkół.
7. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dn. 19.08.1994r.
8. Ustawa o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dn. 26.10.1982r.
9. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dn. 09.11.1995r.
10. Rozporządzenie MEN z dnia 30.04.2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
11. Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.
12. Statut szkoły.

Model absolwenta szkoły

- *Samodzielny* – potrafi funkcjonować w otaczającym go świecie, którego zasady działania zna i rozumie. Pozytywnie patrzy na świat, siebie i innych ludzi. Wierzy w siebie i swoje możliwości.
- *Twórczy* – ma określone pasje i zainteresowania, które stara się rozwijać. Rozwiązuje napotkane problemy.
- *Uczciwy* – mówi prawdę, szanuje cudzą własność, dotrzymuje słowa.
- *Odpowiedzialny* – zdaje sobie sprawę z możliwych następstw różnych działań; gotowy jest do ponoszenia odpowiedzialności za swoje postępowanie i podjęte decyzje. Potrafi przyznać się do błędu, wykazuje odwagę cywilną. Działając w grupie poczuwa się do odpowiedzialności za efekty jej pracy. Postępuje zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny.
- *Ciekawy świata* – poszerza wiedzę i rozwija umiejętności, korzystając między innymi z różnych źródeł informacji; wykorzystuje tę wiedzę i umiejętności w dorosłym życiu.
- *Tolerancyjny* – rozumie i akceptuje różnice między ludźmi wynikające z rasy, kultury i religii. Ze zrozumieniem traktuje różnice wynikające z niejednakowych możliwości jednostki. Umie stopniować oceny moralne i dokonywać trafnych wyborów w sytuacjach trudnych i niejednoznacznych.
- *Szanujący: prawa i wolności własne i innych, mienie wspólne, obowiązujące normy społeczne, wartości uniwersalne i ogólnoludzkie, tradycje i dziedzictwo kulturowe* – przestrzega praw i zasad ustalonych przez różne instytucje, organizacje, stowarzyszenia.
- *Obowiązkowy i punktualny* – dotrzymuje terminów, planuje swoje działania, szanuje czas swój i innych.
- *Prowadzący zdrowy styl życia i umiejący wypoczywać.*

Główne cele wychowawczo-profilaktyczne:

- wspieranie rozwoju osobowości młodego człowieka,
- kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym,
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli,
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w grupie,
- przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych oraz obywatelskich
- **kształtowanie postaw patriotycznych, wierność tradycjom niepodległościowym**
- kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych,
- przygotowanie do podejmowania optymalnych decyzji życiowych,
- wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych,
- doskonalenie warunków bezpiecznego funkcjonowania ucznia w szkole i poza szkołą,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
- zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- kształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności,
- kształtowanie postaw prozdrowotnych,
- eliminowanie zagrożeń utraty zdrowia i szans rozwojowych przez uzależnienia.

I. Założenia ogólne

Profilaktykę rozumie się jako proces wspierający rozwój uczniów – ich zdrowie psychiczne, fizyczne jak również pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu doświadczeń życiowych. Profilaktyka to także zdobywanie wiedzy o zagrożeniach oraz nabywanie umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Głównym celem jest ochrona przed zagrożeniami, zatem działania profilaktyczne powinny być nakierowane na osłabianie czynników ryzyka, sprzyjających podejmowaniu zachowań ryzykownych oraz wzmocnieniu czynników chroniących, zwiększających odporność człowieka na działanie czynników ryzyka. Szkolny Program Profilaktyczny Zespołu Szkół im. R. Traugutta zakłada działania, które mają doprowadzić do wzmocnienia czynników chroniących, przy jednoczesnym osłabianiu czynników ryzyka. Zatem przyjmijmy model profilaktyki pierwszorzędowej, integralnie z Programem Wychowawczym, realizowanym w każdym obszarze pracy pedagogicznej.

II. Diagnoza zagrożeń

Stworzenie Szkolnego Programu Profilaktyki wymagało określenia obszarów problemowych i dostosowania do nich konkretnych, zaplanowanych działań. Diagnoza problemów wychowawczych w Zespole Szkół im. R. Traugutta w Lipnie została przeprowadzona poprzez:

- a) Przeprowadzone badania ankietowe wśród uczniów;
- b) Rozmowy z Rodzicami;
- c) Analizę dokumentacji szkolnej oraz obserwacje zachowań uczniów w sytuacjach szkolnych;
- d) Analizę sytuacji rodzinnej i środowiskowej uczniów;

Z diagnozy w szkole wynika, że najczęstszymi zachowaniami ryzykownymi podejmowanymi przez uczniów są:

1. Kontakt z używkami (głównie alkohol);
2. Selektywny wybór zajęć lekcyjnych w klasach maturalnych;
3. Brak motywacji do nauki ;
4. Problemy natury emocjonalnej (w tym radzenie sobie ze stresem);
5. Przypadki wczesnego macierzyństwa;

Przeprowadzone badania ankietowe wśród uczniów wskazały na konieczność ujęcia w Szkolnym Programie Profilaktyki przede wszystkim działania z obszaru profilaktyki pierwszego stopnia. W wyniku przeprowadzonych w naszej szkole badań nie stwierdzono problemów uzależnienia od środków psychoaktywnych, jednakże opracowano procedury na wypadek pojawienia się takich problemów w bieżącym roku szkolnym.

Duży nacisk w dalszym ciągu zamierzamy kłaść na bezpieczeństwo uczniów. Tegorocznym priorytetem będzie dla nas respektowanie norm społecznych i budowanie właściwych wzorców zachowania. Na terenie szkoły prowadzimy szeroko rozumianą profilaktykę dotyczącą zachowań nieodpowiadających norm społecznych np. poprzez organizowanie spotkań ze specjalistami, terapeutami, jednocześnie proponując młodzieży alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego oraz zdrowy styl życia.

Zachowania nieakceptowane, a przejawiane przez uczniów naszej szkoły:

- a) Spożywanie alkoholu przez młodzież
- b) Selektywne opuszczanie zajęć lekcyjnych, głównie w klasach starszych;
- c) Spóźnianie się na lekcje;

Wśród środków zaradczych znalazła się szeroko rozumiana profilaktyka:

- Wprowadzenie systemu kontroli frekwencji i postępów w nauce w postaci comiesięcznych sprawozdań wychowawców klas „Program AS”;
- Bezwzględne informowanie rodziców o nieakceptowanym zachowaniu w szkole;
- Pomoc w kształtowaniu właściwych relacji i odpowiedniej atmosfery wśród uczniów;
- Budowanie współpracy pomiędzy szkołą a środowiskiem rodzinnym uczniów;
- Pedagogizacja rodziców

III. Główne cele programu:

1. Kształtowanie i wzmocnienie postaw społecznych zgodnych z uniwersalnymi, akceptowanymi społecznie wartościami, normami, zasadami.
2. Uświadamianie czynników ryzyka wywołujących zachowania niebezpieczne – jednostkowe i społeczne.
3. Wzmocnianie mocnych stron osobowego rozwoju.

IV. Cele szczegółowe

1. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom w naszej szkole, odnoszące się zarówno do fizycznych warunków funkcjonowania szkoły jak i ogólnego samopoczucia naszych wychowanków.
2. Przeciwdziałanie agresji i przemocy w szkole.
3. Przeciwdziałanie zjawisku cyberprzemocy w szkole, pogłębiając wiedzę o Internecie.
4. Kształtowanie postaw wolnych od środków psychoaktywnych, nikotyny i alkoholu. Przestrzeganie uczniów przed zagrożeniami związanymi z ryzykownymi zachowaniami. Informowanie o mechanizmach i następstwach wczesnego picia alkoholu, palenia papierosów oraz skutkach stosowania środków uzależniających, a także przekazywanie wiedzy o zagrożeniu życia wynikającym z coraz powszechniejszej dostępności do substancji o działaniu psychoaktywnym potocznie zwanych dopalaczami.
5. Rozwijanie psychospołecznych umiejętności życiowych uczniów, umożliwiających radzenie sobie w trudnych sytuacjach.
6. Otoczenie szczególną opieką uczniów niepełnosprawnych, a także z problemami natury fizycznej, psychicznej, materialno – bytowej.
7. Kształtowanie w uczniach poczucia własnej wartości oraz motywowania do podejmowania w środowisku szkolnym różnych form aktywności, zaspokajających potrzeby psychiczne, zdrowotne, społeczne.
8. Pomoc w rozpoznaniu drzemiącego w uczniach potencjału, uświadomieniu ich umiejętności i możliwości w procesie edukacyjnym. Pomoc w podejściu świadomej, trafnej decyzji o kierunku dalszego kształcenia.
9. Wzrost kompetencji nauczycieli i rodziców w zakresie wychowania i profilaktyki.
10. Zaangażowanie rodziców w życie klasy, szkoły.
11. Usprawnienie komunikacji interpersonalnej w szkole.

V Realizatorzy działań wychowawczo - profilaktycznych

- **Dyrektor szkoły** jako realizator działań wychowawczo - profilaktycznych

- a) Dbą o doskonalenie nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych
- b) Koordynuje pracę wychowawczą w szkole oraz współpracuje ze wszystkimi podmiotami działań pedagogicznych
- c) Współpracuje z Samorządem Uczniowskim
- d) Współpracuje z Radą Rodziców
- e) Finansuje, monitoruje pracę wychowawców klas, psychologa szkolnego
- f) Wyznacza odpowiedzialnych za realizację działań

- **Psycholog**

- a) Podejmuje działania profilaktyczno – wychowawcze wynikające ze Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego w stosunku do uczniów, rodziców z udziałem nauczycieli.
- b) Współpracuje z wychowawcami klas i wspiera pracę wychowawczą

- **Nauczyciel – wychowawca**

- a) Doskonali swoje kwalifikacje i zdobywa nowe umiejętności w zakresie działań profilaktycznych
- b) Realizuje zadania we współpracy z rodzicami
- c) Dbą o poczucie bezpieczeństwa i akceptuje ucznia w klasie
- d) Tworzy warunki wspomagające rozwój ucznia, proces jego uczenia się oraz przygotowanie do odpowiedzialnego życia w rodzinie i społeczeństwie
- e) Zapewnia uczniom i ich rodzicom wszechstronna informację na temat wymagań stawianych przez szkołę, podejmowanych działań wychowawczych oraz osiągnięć uczniów
- f) Wspomaga zespół uczniowski, inspirowa i kieruje podjętymi działaniami
- g) Jest wzorem konstruktywnych zachowań

- **Pielęgniarka szkolna**

- a) Zbieranie informacji na temat stanu zdrowia uczniów.
- b) Monitorowanie stanu zdrowia uczniów.
- c) Realizacja zajęć profilaktycznych o tematyce prozdrowotnej

- **Rodzice**

- a) Wspierają pracę wychowawczą szkoły poprzez aktywne uczestniczenie w spotkaniach z wychowawcą
- b) Uczciwie i rzetelnie informują wychowawców o stanie zdrowia dziecka, przyczynach nieobecności, problemach wychowawczych
- c) Korzystają z pomocy i wsparcia ze strony psychologa szkolnego
- d) Opiniują szkolny program wychowawczo – profilaktyczny poprzez Radę Rodziców
- e) Uczestniczą w jego realizacji
- f) Biorą udział w tworzeniu i ewaluacji szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego

- **Szkoła współpracuje w zakresie realizacji działań profilaktycznych z:**

- komendą Powiatową Policji w Lipnie
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Lipnie
- Ośrodkami Pomocy Społecznej
- MKRPA w Lipnie
- Terapeuci uzależnień
- Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Lipnie
- Kuratorem Sądowym ds. Rodzinnych i Nieletnich
- Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną SANEPID w Lipnie

Działania profilaktyczne

Zespołu Szkół im. R. Traugutta w Lipnie

*„Dobra szkoła - to przede wszystkim mądra szkoła.
Niechaj w pracy wychowawczej wszyscy zaangażowani
w nią ludzie poczują się związani najpiękniejszym zadaniem:
cierpliwego i pełnego spokojnej mądrości
ukazywania dojrzewającym ludziom,
jak być człowiekiem naprawdę ...” Jan Paweł II*

Profilaktykę używania substancji psychoaktywnych (głównie spożywania alkoholu) rozumie się jako zwiększenie świadomości niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z ich używaniem i nadużywaniem przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

Odpowiednio profilaktyka w Liceum Ogólnokształcącym przy Zespole Szkół im. R. Traugutta prowadzona będzie na poziomie profilaktyki pierwszorzędowej drugorzędowej i trzeciorzędowej.

- **I poziom profilaktyki pierwszorzędowej** adresowana jest do całej społeczności szkolnej. Działania ochronne mają za zadanie wspierać prawidłowe procesy rozwoju fizycznego i psychicznego. Mają na celu promocję zdrowego stylu życia. Na tym poziomie ważne jest rozwijanie różnych umiejętności, które pozwolą uczniowi radzić sobie z trudnymi sytuacjami i przeżywanymi w związku z tym emocjami. Realizatorami tych działań są nauczyciele wspierani przez pedagoga/psychologa szkolnego. Teren działań – szkoła.

Stosowana jest przede wszystkim **profilaktyka uniwersalna**, kierowana do wszystkich uczniów, dotycząca znanych problemów w znacznym stopniu rozpowszechnionych jak np. przemoc czy używanie środków psychoaktywnych.

Działania szkoła – uczeń: stworzenie warunków sprzyjających adaptacji i integracji uczniów w środowisku szkolnym: zajęcia integracyjne, rajd integracyjny oraz utrzymanie zwyczajów szkolnych, które wpływają na adaptację jak wycieczki szkolne. Poza tym udział Rodzica ucznia w życiu szkolnym: Rada Rodziców, udział w zebraniach szkolnych, wcześniej ustalonych przez Dyрекcję szkoły .

Poza tym stosowana **profilaktyka selektywna** – ukierunkowana do wybranych zespołów klasowych i jednostek zwiększonego ryzyka. Informacje o uczniach gromadzi szkoła w toku codziennej edukacji. Na tym poziomie realizowany jest program „*Ars – jak dbać o miłość*”, zawarty w bazie programów rekomendowanych przez Krajowe biuro przeciwdziałania narkomanii.

Diagnoza środowiska rodzinnego ucznia poprzez kontakt bezpośredni z rodzicem, informacje gromadzone podczas codziennej edukacji.

Profilaktyka będzie realizowana poprzez stosowanie odpowiednich strategii profilaktycznych:

I. Informacyjna: dostarczenie adekwatnych informacji n/t skutków ryzykownych umożliwienie dokonania racjonalnych wyborów. U podstaw strategii leży przekonanie, że uczniowie zachowują się ryzykownie, ponieważ mają zbyt małą wiedzę o mechanizmach i następstwach takich zachowań. W związku z tym dostarczenie informacji o skutkach spożywania alkoholu, palenia papierosów czy eksperymentowania z narkotykami ma spowodować zmianę postaw i w finale zaprzestania zachowań ryzykownych albo ich niepodejmowania.

Działania:

- Współpraca z MKRPA;
- Spotkania Rodziców w szkole z terapeutami uzależnień;
- Zajęcia „uzależnienia” z psychologiem szkolnym i/lub wsparcie Poradni PP;
- Udostępnienie nauczycielom i wychowawcom klas wiedzy n/t oferty pomocy specjalistycznej dla uczniów w przypadku używania substancji psychoaktywnych i środków uzależniających – Rada Pedagogiczna;
- Przekazywanie uczniom i rodzicom konsekwencji prawnych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dn. 29.07.2005 r. – wychowawca/ policja;

II Edukacyjna: pomoc w rozwijaniu umiejętności psychologicznych i społecznych: umiejętności nawiązywania kontaktu z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia. U podstaw tej strategii leży przekonanie, że uczniowie którzy dysponują odpowiednią wiedzą podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku umiejętności niezbędnych w życiu społecznym. Braki te uniemożliwiają budowanie prawidłowych związków z ludźmi, uniemożliwiają odnoszenie sukcesów. Zachowania ryzykowne stanowią zatem zastępcze sposoby radzenia sobie z trudnościami.

Działania: ankieta adaptacyjna i badająca zachowania zagrażające. Nacisk na propagowanie zdrowego stylu życia: uczestniczenie uczniów w zajęciach wychowania fizycznego, promowanie aktywnego spędzania wolnego czasu przez nauczycieli w – f i wychowawców, pogadanki na temat zdrowia z pielęgniarką szkolną. Poza tym przeciwdziałaniu agresji i zjawisku w szkole, rodzinie, grupie rówieśniczej. Rajd integracyjny, Zajęcia integracyjne. Spotkanie psychoedukacyjne z terapeutą uzależnień. Tworzenie gazetek szkolnych przy współpracy z wybranymi zespołami klasowymi.

III Alternatywne: zaspokojenie ważnych potrzeb psychologicznych (np. bezpieczeństwa, przynależności i miłości) oraz osiąganie satysfakcji życiowej przez angażowanie się w działalność akceptowaną społecznie np. sportową. U podstaw tej strategii leży przekonanie, iż uczniowie podejmują zachowania ryzykowne ze względu na brak możliwości rozwoju zainteresowań i osiągania pozytywnych sukcesów. Dotyczy to szczególnie młodzieży zaniedbanej wychowawczo.

Działania: kwestionariusz diagnozy środowiska rodzinnego, uczestniczenie w zajęciach rekreacyjno – sportowych, udział w olimpiadach, aktywność w szkolnym wolontariacie, Teatrze Bene Nati, Kole Pierwszej Pomocy oraz w kołach przedmiotowych a tym samym udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

- **II poziom profilaktyka drugorzędowa**, adresowana jest do osób przejawiających pierwsze objawy dysfunkcji (zaburzeń). Przykład uczniowie eksperymentujący

ze środkami psychoaktywnymi/odurzającymi. Działania mające na celu wycofanie się z zachowań ryzykownych. Realizatorem działań na terenie placówki jest przede wszystkim psycholog/pedagog szkolny. Zajęcia profilaktyczne prowadzone w kierunku jednego ucznia, określonej grupy w Poradni P – P.

W związku z tym prowadzona jest strategia:

- a) **Interwencyjna:** wsparcie w sytuacjach kryzysowych uczniów z problemami osobistymi. Elementem jest towarzyszenie uczniom, którzy mają krytyczne momenty w życiu.

Działanie: poradnictwo i wsparcie psychologiczne. Strategia interwencyjna jest głębszym działaniem zindywidualizowanym. Zastrzeżona jest dla poziomu II i III.

- **III poziom profilaktyka trzeciorzędowa**, skierowana jest do grupy wysokiego ryzyka, do uczniów u których występują rozwinięte symptomy zaburzeń np. uzależnienie od narkotyków.

Działanie: zablokowanie pogłębiającego się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Profilaktyka prowadzona jest przez lekarzy specjalistów, terapeutów uzależnień, pracowników socjalnych i ds. resocjalizacji. Działania profilaktyczne – strategia interwencyjna w szkole prowadzona po zakończeniu specjalistycznej terapii odwykowej.

CZYNNIKI RYZYKA I CZYNNIKI CHRONIĄCE

Zachowania ryzykowne ucznia, niezgodne z normami i oczekiwaniami społecznymi Statutem Szkoły zależą od interakcji wielu czynników. Niektóre cechy osobowościowe ucznia skorelowane ze środowiskiem sprzyjają powstawaniu zachowań, które „niosą wysokie ryzyko negatywnych konsekwencji zarówno dla zdrowia psychicznego jak i fizycznego”.

Do najpoważniejszych czynników ryzyka zalicza się:

- Brak więzi rodzinnych
 - a) Konflikty w domu;
 - b) Zachowania dysfunkcyjne rodziców;
 - c) Niekonsekwencja lub brak dyscypliny wychowawczej;
- Negatywne relacje ze znaczącymi osobami dla ucznia;
- Niepowodzenia w nauce i związany z tym faktem brak wiary we własne siły;
- Odrzucanie religii i powszechnie obowiązujących norm i wartości;
- Buntowniczość;
- Przynależność do negatywnej grupy – „z kim się zadajesz, takim się stajesz”;
 - a) Uleganie negatywnej presji rówieśniczej;
- Angażowanie się w zachowania ryzykowne;
 - a) Spożywanie alkoholu na uroczystościach rodzinnych, imprezach rówieśniczych;
 - b) Odurzanie się „spróbuj jak jest, jeden raz nie zaszkodzi”;

Prawdopodobieństwo pojawienia się zachowań ryzykownych jest tym większe im więcej antybodyców działa na młodzież oraz im bardziej są one szkodliwe i im dłużej trwają.

Za najważniejsze czynniki chroniące uważa się:

- Silna więź emocjonalna z Rodzicami;
- Pozytywne ogólne relacje z dorosłymi – posiadanie autorytetów;
- Zainteresowanie nauką szkolną i aspiracje edukacyjne;
- Regularne praktyki religijne;
- Poszanowanie praw, norm i wartości, w tym stosowanie się do Statutu Szkoły;

**ZADANIA I METODY REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ IM. ROMUALDA TR AUGUTTA W LIPNIE
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE**

Rodzaj zadania	Metody realizacji	Odpowiedzialni	Termin	Klasa	Uwagi
I. Diagnozowanie zagrożenia uczniów w szkole	1. Przeprowadzenie ankiety na temat uzależnień i innych zagrożeń wśród uczniów szkoły.	Psycholog, Wychowawcy	Wrzesień Październik	I, II, III	
	2. Autodiagnoza kontaktów uczniów z alkoholem, nikotyną, narkotykami, „dopalaczami”, środkami farmakologicznymi i energetykami.	Psycholog, Wychowawcy, Dyrekcja	Cały rok	I, II, III	
	3. Kontrolowanie pomieszczeń sanitarnych podczas dyżurów w czasie przerw międzylekcyjnych.	Nauczyciele dyżurujący w czasie przerw	Cały rok		
	4. Wywiad środowiskowy dotyczący uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	Psycholog, pielęgniarka	Wrzesień wg potrzeb		

II Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych: palenie tytoniu, używanie alkoholu, używanie środków psychoaktywnych, wczesna inicjacja seksualna	1. Przekazywanie rzetelnej wiedzy na temat przyczyn, objawów i skutków uzależnień i innych zagrożeń (uwzględnianie problematyki w programach wychowawczych klas).	Psycholog Wychowawcy	Cały rok	I, II, III	
	2. Prowadzenie warsztatów i zajęć profilaktycznych	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Psycholog	Październik Wg potrzeb	I, II, III	
	3. Organizowanie konkursów o tematyce walki z nałogami.	Psycholog, samorząd uczniowski, koła zainteresowań	Np. „Dzień bez papierosa”	I, II, III	
	4. Objęcie indywidualnym wsparciem i terapią uczniów zagrożonych (eksperymentujących z używkami, z zaburzeniami zachowań i emocji, z niskim poczuciem wartości, z rodzin dysfunkcyjnych itp.)	Psycholog	Wg potrzeb	I, II, III	
	5. Organizowanie spotkań z przedstawicielami: policji, służb medycznych, terapeutami uzależnień, Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej	Psycholog Wychowawcy	Cały rok	I, II, III	

	6. Rozwijanie zainteresowań wśród uczniów formami psychoprofilaktyki. Program „Ars jak dbać o miłość”	Psycholog Wychowawcy	Cały rok	I, II, III	
--	---	-------------------------	----------	------------	--

III Stworzenie warunków sprzyjających adaptacji i integracji uczniów w środowisku szkolnym.	1. Zajęcia integracyjne	Psycholog Wychowawcy	Wrzesień	I	
	2. Podtrzymywanie tradycji, zwyczajów szkolnych, klasowych sprzyjających adaptacji, integracji (otrząsiny, imprezy klasowe, wycieczki).	Dyrekcja Wychowawcy, samorząd uczniowski	Cały rok	I, II, III	
	3. Systematyczna poprawa warunków lokalowych uwzględniających potrzeby uczniów niepełnosprawnych.	Dyrekcja			

IV Propagowanie zdrowego stylu życia, pracy umysłowej, wypoczynku i odżywiania.	1. Uczestniczenie w zajęciach rekreacyjno – sportowych	Nauczyciele wychowania fizycznego	Wg harmonogramu	I, II, III	
	2. Pogadanki na temat zdrowia z lekarzami specjalistami i pielęgniarką.	Wychowawcy, Psycholog	Cały rok	I, II, III	
	3. Propagowanie aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu.	Wychowawcy , Nauczyciele, Pielęgniarka,	Okres nauki	I, II, III I, II, III	
	4. Pogadanki na temat zdrowego	Psycholog			

	odżywiania.				
	5. Propagowanie doskonalenia technik pracy umysłowej oraz umiejętności planowania pracy własnej, klasy, grupy, organizacji.	Dyrekcja, wszyscy nauczyciele	Okres 3 - letni	I, II, III	
	6. Stosowanie strategii szerokiej oferty propozycji alternatywnych (akcje, zawody sportowe, imprezy okolicznościowe, koła zainteresowań, biblioteka)	Dyrekcja, wszyscy nauczyciele	Okres 3 - letni	I, II, III	

V Przeciwdziałanie agresji i zjawisku mobbingu w szkole, rodzinie, grupie rówieśniczej.	1. Uświadomienie charakteru, skali i skutków zjawiska oraz możliwości uzyskania pomocy.	Dyrekcja, Psycholog, Wychowawcy	Okres 3 – letni	I, II, III	
	2. Prowadzenie warsztatów na temat przejawów przemocy i agresji w rodzinie i grupie rówieśniczej oraz konstruktywnych sposobów radzenia sobie przez uczniów.	Psycholog, Wychowawcy	Wg potrzeb	I, II, III	
	3. Indywidualna praca ze sprawcami, ofiarami przemocy i ich rodzinami.	Psycholog,	Wg potrzeb		

	4. W przypadku zaistnienia jakiegokolwiek przemocy wśród uczniów, zastosowane zostaną procedury zgodne ze Statutem Szkoły.	Dyrekcja, Psycholog, Nauczyciele	Wg potrzeb	I, II, III	
--	--	-------------------------------------	------------	------------	--

VI Kształtowanie postaw interpersonalnych.	1. Organizowanie szkoleń i warsztatów dotyczących komunikacji społecznej.	Dyrekcja, Psycholog,	Cały rok	I, II, III	
	2. Podejmowanie akcji i działań charytatywnych.	Wychowawcy, Samorząd uczniowski	Cały rok		
	3. Uczenie radzenia sobie w sytuacjach stresowych, konfliktowych, treningi asertywności, kontroli emocji.	Wychowawcy, Samorząd uczniowski, psycholog	Cały rok		
	4. Uczenie pełnienia określonych ról społecznych.	Wychowawcy, Samorząd uczniowski	Cały rok		

VII Motywowanie uczniów do nauki	1. Wzbogacenie warsztatu pracy nauczyciela w zakresie metod pracy z uczniem zdolnym i z trudnościami emocjonalnymi.	Nauczyciele Wychowawcy	Cały rok	I, II, III	
	2. Stosowanie metod aktywizujących w pracy z uczniami.	Dyrekcja, Nauczyciele Wychowawcy, Psycholog	Cały rok	I, II, III	

	3. Wzbogacenie procesu dydaktycznego w nowe formy poznawcze (spotkania z ciekawymi ludźmi, współpraca z uczelniami).				
	4. Wykorzystywanie form motywujących w systemie oceniania.				
	5. Określenie celów życiowych i kształtowanie systemu wartości uczniów zgodnie z przyjętymi normami.				
	6. Rozwijanie pasji i zainteresowań uczniów (bogata oferta zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, praca metodą projektu, indywidualizowanie oddziaływań, metod pracy i wymagań wobec zdolnych uczniów i z problemami edukacyjnymi).				
	7. Stosowanie zaleceń zawartych w opiniach z PP – P.				

	8. Stworzenie możliwości prezentowania umiejętności, zainteresowań, hobby na lekcjach wychowawczych i przedmiotowych, zajęciach pozalekcyjnych, imprezach szkolnych i klasowych.				
	9. Prowadzenie zajęć na temat skutecznych metod i technik uczenia się, planowania nauki i czasu wolnego.				

VIII Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym oraz poprawa frekwencji uczniów.	1. Diagnozowanie i analiza przyczyn niepowodzeń szkolnych uczniów.	Nauczyciele, Psycholog	Wg potrzeb	I, II, III	
	2. Opracowanie w wdrażanie planów pomocy i działań zaradczych.	Wychowawcy, Psycholog	Wg potrzeb		
	3. Organizowanie zajęć wyrównawczych.	Nauczyciele, Psycholog	Cały rok		
	4. Informowanie rodziców o postępach edukacyjnych i problemach uczniów w czasie wcześniej ustalonych dyżurów przez Dyrektora szkoły, ewentualnie poprzez e- dziennik	Nauczyciele, Wychowawcy	Cały rok		

	5. Zapoznanie uczniów i rodziców z konsekwencjami nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia w szkole.	Wychowawcy, Psycholog	Cały rok		
	6. Kontrola frekwencji i postępów w nauce poprzez comiesięczne sprawozdania wychowawców. Program „AS”	Wychowawcy, Psycholog	Cały rok		
	7. Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów.	Wychowawcy, Psycholog	Cały rok		
	8. Nowy system oceny zachowania uczniów zamieszczony w Statucie Szkoły	Wychowawcy Nauczyciele	Cały rok		
	9. Przestrzeganie tygodniowego okresu usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach szkolnych, czyli 5 dni roboczych.	Wychowawcy, Psycholog	Cały rok		
	10. Wyjaśnienie przyczyn nieobecności przez rodziców.	Wychowawcy, Psycholog	Cały rok		
	11. Stały kontakt z rodzicami uczniów często opuszczających zajęcia.	Wychowawcy, Psycholog	Cały rok		

	12. Objęcie indywidualną opieką ucznia z niską frekwencją w szkole, podpisanie kontraktów.	Wychowawcy, Psycholog	Cały rok		
	13. Nagradzanie uczniów i klas z najwyższą frekwencją śródroczną i roczną.	Wychowawcy, Dyrekcja	Koniec I sem. Koniec II sem.		

IX. Współpraca z rodzicami	1. Aktywizacja i włączenie rodziców w życie szkoły	Wychowawcy, Nauczyciele, Dyrekcja	Cały rok	I, II, III	
	2. Zbieranie informacji na temat potrzeb, oczekiwań i opinii rodziców nt. działań edukacyjnych, profilaktycznych i wychowawczych szkoły.				
	3. Umożliwienie rodzicom współdecydowania o sprawach szkoły poprzez uczestnictwo w pracy trójek klasowych oraz Radzie Rodziców.				
	4. Włączenie rodziców w organizację przedsięwzięć i działań realizowanych na terenie szkoły.				
	5. Udział rodziców w ważnych momentach i uroczystościach szkolnych.				
	6. Pomoc rodzicom w poszerzaniu wiedzy i doskonaleniu umiejętności wychowawczych	Wychowawcy, Nauczyciele, psycholog			

	poprzez organizowanie zajęć edukacyjno – informacyjnych.				
	7. Wspieranie rodziców w rozpoznawaniu trudnych problemów uczniów.				
	8. Zapoznanie z ofertą pomocy psychologiczno-pedagogicznej i pomocy specjalistycznej dla młodzieży i ich rodzin.	psycholog, wychowawcy			
	9. Współdziałanie z rodziną w rozwiązywaniu materialno-bytowych, wychowawczych, edukacyjnych.				
X. Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie wychowania profilaktyki i interwencji	1. Indywidualne konsultacje	wychowawca, psycholog	Cały rok	I, II, III	
	2. Wzajemna wymiana informacji				
XI. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole.	1. Integracja uczniów – warsztatowe zajęcia dla uczniów klas I sprzyjające poznaniu, budowaniu poczucia bezpieczeństwa w grupie, zasad obowiązujących podczas nauki w liceum.	psycholog, wychowawcy, nauczyciele	wrzesień	Kl. I	
	2. Konsekwentne stosowanie postanowień Statutu Liceum w sytuacji naruszenia norm i zasad współżycia w szkole.	psycholog, dyrekcja, wychowawcy,	Cały rok	I, II, III	
	3. Stwarzanie warunków sprzyjających poczuciu bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego (zapoznanie z zasadami bezpiecznego funkcjonowanie uczniów w ramach godzin wychowawczych, nauka zasad bezpieczeństwa i pierwszej pomocy na	wychowawcy, nauczyciele, nauczyciel PO	Cały rok	I, II, f III	

	zajęciach PO).				
	<p>4. Monitorowanie stany bezpieczeństwa uczniów w szkole:</p> <p>a) monitorowanie osób wchodzących do szkoły</p> <p>b) monitoring w pomieszczeniach szkolnych i na zewnątrz budynku</p> <p>c) prowadzenie okresowych badań ankietowych na temat zjawiska przemocy i agresji w szkole.</p>	obsługa szkoły, wychowawcy, nauczyciele, psycholog	Cały rok wg potrzeb	I, II, III	
	<p>5. Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez:</p> <p>a) dyżur nauczycieli na terenie szkoły i na zewnątrz budynku</p> <p>b) nie opuszczanie terenu szkoły poprzez uczniów w okresie jesienno – zimowym</p> <p>c) obowiązek noszenia identyfikatorów przez uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły</p> <p>d) organizowanie zajęć warsztatowych na temat agresji i przemocy, tolerancji, właściwej komunikacji interpersonalnej oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.</p> <p>e) objęcie indywidualną opieką psychologiczną-pedagogiczną sprawców i ofiary przemocy</p> <p>6. Współpraca z instytucjami wspomagającymi działania interwencyjne i profilaktyczne szkoły (Sądem Rodzinnym, Kuratorami Sądowymi, PP -P, KPP)</p>	dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, psycholog			

XII. Tworzenie warunków i gromadzenie środków ułatwiających działalność profilaktyczno-wychowawczą szkoły.	1. Gromadzenie scenariuszów zajęć dotyczących profilaktyki	Wychowawcy, psycholog	Wg potrzeb	I, II, III	
	2. Przygotowywanie wystaw, gazetek ściennych, stron internetowych, ulotek dotyczących uzależnień i innych zagrożeń.	Wychowawcy, nauczyciele informatyki	Wg potrzeb		
	3. Opracowanie narzędzia diagnostycznych	psycholog	Cały rok		
	4. Przygotowywanie bibliografii i kartotek zagadnieniowych dotyczących profilaktyki, wzbogacenia zbiorów bibliotecznych o odpowiednie publikacje i wideokasety z tego zakresu.	bibliotekarz	Cały rok		
	5. Zapraszanie specjalistów na konferencje szkoleniowe Rady Pedagogicznej.	Dyrekcja, psycholog	Zgodnie z harmonogramem		
XIII. Stwarzanie równych szans rozwoju uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	1. Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: a) rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów z SPE b) praca nauczycieli w zespołach ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej koordynowanych przez wychowawców, opracowywanie IPET dla uczniów z orzeczeniami. c) indywidualizacja oddziaływań dydaktyczno-wychowawczych w pracy z uczniami ze specyficznymi problemami w uczeniu się i problemami zdrowotnymi (zalecenia IP -P) d) organizowanie zajęć pomocy p- p w formie zajęć wyrównawczych, rozwijających	Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, psycholog, członkowie zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Wrzesień, Cały rok	I, II, III	
		Nauczyciele, specjaliści	Cały rok		

	<p>uzdolnienia, bieżącej pomocy uczniowi, zajęć specjalistycznych, warsztatów konsultacji, zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.</p> <p>e) realizacja zajęć rewalidacyjnych wspierających rozwój uczniów niepełnosprawnych</p> <p>f) udzielanie i organizacja pomocy p- p we współpracy z rodzicami, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi , w tym specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli i innymi działającymi na rzecz rodziny i młodzieży</p> <p>g) udzielanie porad i konsultacji rodzicom</p>	<p>Wychowawcy Psycholog</p>	Cały rok		
--	---	---------------------------------	----------	--	--

XIV Zajęcia psychoprofilaktyczne dla rodziców	1. Skuteczne sposoby wspierania i motywowania do nauki i radzenia sobie ze stresem.	Wychowawcy, Psycholog			
	2. Rozpoznanie systemów wskazujących na ryzyko próby samobójczej.	Wychowawcy, Psycholog			
	3. Profilaktyka uzależnień	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Psycholog			
XV Rady szkoleniowe dla nauczycieli na temat	1. Rozpoznawanie zachowań wskazujących na problemy i deficyty w sferze emocjonalnych uczniów				

	<p>(zdrowie psychiczne uczniów);</p> <p>2. Realizacja programów z zakresu uzależnień</p> <p>3. Radzenie sobie w sytuacjach trudnych z uczniem w sytuacji stwierdzenia zażywania przez ucznia substancji psychoaktywnych. Prawa i obowiązki nauczyciela.</p>				
--	---	--	--	--	--

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Współodpowiedzialny	Uwagi
1. Kształtowanie zasad moralnych (etycznych), w szczególności uczciwości, szacunku dla drugiego człowieka	1. Ukazywanie na lekcjach języka polskiego, historii przykładów ludzi realizujących te zasady.	Nauczyciele języka polskiego i historii		
	2. Na lekcjach Gdów eksponowanie w/w postaw wśród uczniów i w najbliższym otoczeniu.	Wychowawcy klas	psycholog	
	3. Kształtowanie na zajęciach wychowawczych oraz innych przedmiotach głównie języka polskiego, historii i geografii zasad tolerancji wobec innego człowieka, poszanowania jego godności, wolności osobistej i poglądów.	Nauczyciele języka polskiego, historii, geografii, WOS	Wychowawcy klas	
	4. Kształtowanie wśród młodzieży uczciwości wobec siebie, kolegów, swoich obowiązków.	Wychowawcy klas	Samorząd klasowy	
	5. Postrzeganie w stosunkach międzyludzkich zasad tolerancji religijnej i światopoglądowej.	Nauczyciele przedmiotów	Samorząd klasowy	
	6. Respektowanie praw dziecka zgodnie z Konwencją o Prawach Dziecka.	Wychowawcy klas	Psycholog, Dyrekcja	

2. Wskazywanie na podstawową rolę w życiu człowieka. Współpraca z domem rodzinnym ucznia.	1. Ukazywanie wpływów środowiska i warunków ekonomicznych rodziny.	Nauczyciel WOS, Wychowawcy klas	Samorząd klasowy	
	2. Wskazywanie na rolę więzi międzypokoleniowej w rodzinie. Szacunek dla starszych, rodziców, dziadków.	Wychowawcy klas	Psycholog, Rodzice	
	3. Poruszanie i omawianie problemu relacji dziecko – rodzic.	Psycholog, Wychowawcy klas	Rodzice	
	4. Badanie relacji szkoła – rodzina – uczeń poprzez kontakty wychowawcy z rodzicami.	Wychowawcy klas	Rodzice	
	5. Opieka socjalna i wychowawcza nad młodzieżą z rodzin niepełnych, rozbitych, będących w trudnej sytuacji materialno – bytowej pracujących za granicą, przeżywających kryzysy.	Wychowawcy klas	Samorząd klasowy, Psycholog	
	6. Wyrabianie odporności na negatywne wpływy mediów i środowisk patologicznych	Wychowawcy klas	Psycholog	

	7. Realizowanie programów stypendialnych	Wychowawcy klas, psycholog	Dyrekcja	
3. Kształtowanie zasad współżycia społecznego	1. Kształtowanie zasad koleżeństwa i integrowanie klasy.	Wychowawcy klas, Psycholog	Samorząd klasowy, Psycholog	
	2. Wdrażanie do odpowiedzialności za własne słowa i czyny.	Wychowawcy klas	Samorząd klasowy, Nauczyciele	
	3. Zachęcanie do pomocy koleżeńskiej w nauce i różnych sytuacji życiowych.	Wychowawcy klas,	Samorząd klasowy	
	4. Wyrabianie wrażliwości na ludzkie nieszczęście i biedę – udział młodzieży w akcjach charytatywnych, kształtowanie postaw empatii	Wychowawcy klas, Nauczyciele	Samorząd szkolny, Koło PCK	
	5. Zachęcanie młodzieży do udzielania wsparcia i pomocy uczącym się w szkole uczniów z niepełno sprawnościami.	Dyrekcja, Wychowawcy klas, Nauczyciele	Samorząd szkolny, Psycholog	
	6. Uczenie sztuki mediacji, dyskusji, negocjacji	Wychowawcy klas, Nauczyciele	Psycholog	
	7. Przeciwwstawianie się agresji w szkole – w relacji: nauczyciel – uczeń, uczeń – uczeń	Wychowawcy klas,	Nauczyciele, Dyrekcja	
	8. Podejmowanie działań korygujących niewłaściwe postawy i zachowania młodzieży.	Wychowawcy klas,	Psycholog, Nauczyciele	

--	--	--	--	--

4. Wyrabianie poszanowania dla pracy jako wartości kształtującej osobowość człowieka.	1. Wskazywanie na potrzebę poszukiwania pracy i rolę umiejętności zareklamowania własnych zdolności.	Wychowawcy klas, Nauczyciel przedsiębiorczości	Psycholog	
	2. Śledzenie rynku pracy poprzez współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy	Psycholog		
	3. Wskazywanie korzyści pozamaterialnych płynących z pracy (realizacja i rozwój własnej osobowości)	Wychowawcy klas, Nauczyciel WOS	Samorząd szkolny, Psycholog	
	4. Uświadamianie zależności między przyszłością a wyborem własnego zawodu.	Nauczyciele, psycholog		
	5. Rozpoznawanie predyspozycji zawodowej młodzieży i pomoc w planowaniu ścieżki rozwoju zawodowego.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	Psycholog	

5. Ukazywanie uniwersalnych wartości: dobro, piękno, sprawiedliwość, miłość, przyjaźń.	1. Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez: - kontakt z dziełami sztuki na lekcjach - zwiedzanie wystaw - wycieczki do muzeów - wyjazdy do teatrów	Nauczyciele języka polskiego, wiedzy o kulturze, wychowawcy klas	Dyrekcja	
	2. Wskazywanie na potrzebę przyjaźni i	Nauczyciele języka polskiego, religii,	Dyrekcja, psycholog	

	miłości w kontaktach międzyludzkich, potępienie zła, agresji, przemocy.	wychowawcy klas		
	3. Ustalenie z uczniami hierarchii wartości i ich realizacja.	Wychowawcy klas, Nauczyciele	Rodzice, Psycholog, Samorząd szkolny	
	4. Działania szkolnego wolontariatu.	PCK	Psycholog	

6. Pielęgnowanie tradycji Narodu i Państwa	1. Ukazywanie tradycji narodu jako czynnika do poszukiwania ideałów i wzorców osobowych, poprzez odwołanie się do postaci historycznych i literackich.	Nauczyciele języka polskiego, historii, WOS, wychowawcy klas		
	2. Poznanie historii i tradycji regionu jego perspektyw rozwojowych w dziedzinie gospodarki i kultury.	Nauczyciele historii, WOS, wychowawcy klas		
	3. Kształtowanie szacunku dla ludzi, którzy tworzyli historię kraju i regionu.	Nauczyciele historii, WOS, wychowawcy klas	Rodzice, Dyrekcja	
	4. Poszanowanie tradycji szkoły, zapoznanie uczniów z historią szkoły.	Wychowawcy klas		
	5. Poszanowanie dla języka ojczystego, dbanie o jego czystość.	Nauczyciele Wychowawcy klas	Samorzady klasowe Dyrekcja	
	6. Wycieczki szkolne jako forma poznania historii, tradycji i osiągnięć kraju.			

	7. Wdrożenie i realizacja PROGRAMU WYCHOWANIA PATRIOTYCZNEGO			
8. Wskazywanie na potrzebę uczestnictwa w kulturze fizycznej.	1. Uświadamianie uczniom współzależności między zdrowiem fizycznym psychicznym, społecznym i duchowym.	Nauczyciele wf	Wychowawcy klas, Psycholog	
	2. Stwarzanie warunków do kształtowanie zdrowego stylu życia oraz harmonijnego rozwoju człowieka – rozwój różnych form zajęć rekreacyjnych.	Nauczyciele wf	Dyrekcja	
	3. Propagowanie na zajęciach wf i w pracy wychowawczej nawyku czynnego wypoczynku	Nauczyciele wf, wychowawcy klas		
	4. Przybliżenie młodzieży aktywności fizycznej na profilaktykę i radzenie sobie ze stresem.	Wychowawcy klas, Psycholog	Nauczyciele	
8.Dbałość o zdrowie własne i drugiego człowieka.	1. Propagowanie zasad higieny osobistej i higienicznego trybu życia.	Pielęgniarka szkolna, Nauczyciel wf	Wychowawcy klas, Koło PCK	
	2. Profilaktyka w zakresie zdrowia, chorób społecznych, uzależnień (narkotyki, nikotyna, alkohol, „dopalacze”, profilaktyka AIDS).	Pielęgniarka szkolna, Wychowawcy klas	Wychowawcy klas, Psycholog	

	3. Wskazywanie na konieczność zachowania bezpieczeństwa na wycieczkach, biwakach, w drodze do i ze szkoły, w środkach komunikacji.	Wychowawcy klas	Psycholog	
	4. Przestrzeganie zasad BHP w pracowniach i na zajęciach wf, PO	Nauczyciele fizyki, chemii, PO, wf	Wychowawcy klas	

9. Kształtowanie zasad samorządności wśród młodzieży.	1. Rozwijanie inicjatywy w działaniu samorządów uczniowskich w klasach i na terenie szkoły.	Wychowawcy klas	Dyrekcja	
	2. Przeprowadzenie demokratycznych wyborów do Samorządu Szkolnego.	Opiekun Samorządu Uczniowskiego	Dyrekcja	
	3. Udział uczniów w pracach na rzecz szkoły, organizowanie imprez szkolnych.	Samorząd szkolny	Wyznaczeni nauczyciele	
	4. Mobilizowanie uczniów do odpowiedzialności za mienie szkoły.	Wychowawcy klas	Wszyscy nauczyciele	
	5. Organizowanie ogólnoszkolnych debat nad problemami nurtującymi młodzież	Samorząd szkolny Wychowawcy	Psycholog	
	6. Mobilizowanie młodzieży do tworzenia klasowych zasad i programów wychowawczych.			

10. Wychowywanie młodzieży poprzez ścisłą współpracę z domem rodzinnym ucznia oraz instytucjami wychowawczymi.	1. Comiesięczne spotkania nauczycieli z rodzicami w terminie ustalonym przez RP	Wychowawcy klas	Dyrekcja	
	2. Informowanie rodziców o możliwości aktywnego włączenia się w życie szkoły.	Wychowawcy klas	Dyrekcja, psycholog, nauczyciele	
	3. Rozpoznawanie poprzez i oczekiwań rodziców w sprawach wychowania młodzieży w szkole.	Wychowawcy klas	Dyrekcja, Trójki klasowe	
	4. Włączenie rodziców do aktywnego udziału i współpracy z RP w zakresie działań wychowawczych i rozwiązywania problemów młodzieży.	Wychowawcy klas	Dyrekcja, Trójki klasowe	
	5. Poszerzenie wiedzy i kompetencji wychowawczych rodziców poprzez działalność edukacyjną i psychoedukacyjną z udziałem psychologa szkolnego i innych specjalistów.	Psycholog	Wychowawcy klas	
	6. Współpraca z organizacjami i instytucjami w sprawach wychowawczych i socjalnych: Parafia, KP Policji, MOPS i GOPS, Centrum Pomocy Rodzinie przy Starostwie, MCK w Lipnie. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Miejska Komisja Rozwiązywaniu Problemów Alkoholowych	Dyrekcja, Wychowawcy klas	Przedstawiciele organizacji, instytucji, Psycholog	
11. Integracja z UE	1. Uwzględnienie w nauczaniu problematyki integracji Polski z UE	Wszyscy nauczyciele	Dyrekcja	

12. Dbanie o środowisko naturalne.	1. Uwzględnienie tematyki ekologicznej w nauczaniu biologii, chemii, PO oraz w pracach kółek zainteresowań.	Nauczyciele biologii, chemii, PO, opiekunowie kółek zainteresowań.	Dyrekcja	
	2. Wyrabianie odpowiedzialności za porządek i czystość na terenie szkoły i jej otoczenia	Wychowawcy klas	Wszyscy nauczyciele	
13. Promowanie modelu edukacji zmierzającej do indywidualizacji procesu nauczania oraz oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	1. dążenie do rozpoznawania indywidualnych potrzeb możliwości wychowawczych i edukacyjnych uczniów.	Psycholog, Wychowawcy	Nauczyciele, pielęgniarka	
	2. indywidualizowanie metod i form pracy edukacyjno – wychowawczej z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	Psycholog, Wychowawcy	Nauczyciele, pielęgniarka	
	3. wspieranie rozwoju indywidualnych uzdolnień i zainteresowań uczniów.	Psycholog, Wychowawcy	Nauczyciele, pielęgniarka	
	4. objęcie opieką i udzielanie wsparcia, porad, konsultacji rodzicom uczniów z niepełno sprawnościami.	Psycholog, Wychowawcy	Nauczyciele, pielęgniarka	